

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatoriului [L3-vésztoza], Nr 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articolii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . . . 8 fl. v. a.
Pre siese lune . . . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . 12 „ „ „

Pentru Romanii'a:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa a timbrale pentru fisec-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.

Unu exemplariu costa 10 cr.

NECROLOGU

IOANNE ALDULEANU

fostu consiliariu la curtea suprema judecatoresca (Tabla septemviralu a Curiei regesci) d'in Pest'a, eri sera, 10. maiu, a. c. dupa ce in aceea-si di inca presidiuse intr'unu senatu alu curtii supreme, intr'una cauza d'in celea mai importante, si dupa ce pana la 9 ore petrecuse cu amici si cunoscuti ai sei, curendu dupa aceea intre 10—11 ore, in urmare congestiunii de sange in creeri (apoplexia), au repausatu in Domnulu, spre dorerea adancu intristatei sale familie, carea gelesce intr'insulu pre sociulu si parintele celu bunu si providu, si spre dorerea natiunii romane, carea perdu pre unulu d'intre cei mai eminenti barbati ai sei. Cunoscentile-i juridice, rar'a-i intieptiune si caracterulu seu stoicu, i cascigase stim'a totoruru. — Consolatiune de la Ddieu gelitoriei familie! si repausatulu eterna memoria!

Ospetiulu de la Brasieu.

Satulu arde, bab'a se peptena.

Daca am considerá noi festinulu Brasioveni, nu numai d'in partea sa comica, atunci ne-am marginit cate-va, frase de umore spinosa si am dice ca „Burta Verde“ i-a tunatu prin capu se-si face si elu in chiefu (voia buna) pre socotela reputatiunii. Nu batú halaripulu pre stradele Brasiovilui, facandu petrecania armeno-magiarilor si sasiloru, cari avura extraordinari'a placere de a vedé cum Ionu ortodoxele poclone si metanie asiatico-orientale si cum batendu-si peptulu dice de trei ori „mea culpa“ adeca in limbajulu seu „Ticalu Marica Ta!“ Se intielege de sine ca la vederea acestei scene teatrale jupanulu Hontiu, care este frate de cruce cu jupanulu Pist'a, va fi risu in pumni de prosti'a primitiva a lui Ionu, era Pist'a, sifretu cum este elu, candu va fi auditu ca Ionu pomenesce „n u m a i“ de suferintiele trecutuliu, va fi plansu cu lacrimi de — crocodilu, jurandu pre pintenii lui Arpadu, ca numai spre a poté usiorá in câtu-va sortea cea ticalosa a lui Ionu este gat'a a se uní mai strinsu cu — jupanulu Hontiu, carele la 1848 si 1863/4 se umilise a numi pre Ionu „Frate Tódere!“

Dar' lasandu glumele de o parte si se pune-mu serios'a intrebare „Compromissu-au romanii brasioveni caus'a natiunala prin nesocotita loru fápta seu ba? Acést'a e cestiunea, carea trebuie se ne interesedie pre toti fora distinctiuni subfiri si speculative. Daca festinulu „de infratire“ alu brasioveniloru ar' avé caracterulu numai de simpla petreecere intre pocale, precum d'aceste s'a intemplantu destule, mai alesu la 1861 in tote partile, atunci acestu festinu, cá tote celea de natur'a lui, ar' cadé puru si simplu in domeniulu puterniculu in abiciuiture Don Vasilica de la „Gur'a Satului.“ Inse cunoscundu-se necuratulu sorginte alu festinulu inscenatu cu precaugetare si valorea capitalulu ce s'a facutu si pana acum d'intr'insulu, dar' mai vertosu pericululu ce pote resultá d'in ulterioarele incercári analoge, pentru caus'a nostra natiunala, este missiunea nostra si a intrege presenciei romane, este detorinta imperativa a totoruru Romaniloru, cari tienu la onorea natiunala, de a combate acestu monstru hidosu „cui lumen ademtum“ de separatismu si de compromisiune natiunala. Acestu faptu ratecitu trebuie se remana, si avemu firma credintia, ca va remané cu totulu izolatu. Caus'a natiunala nu este caus'a unui individulu, ci a natiunii intrege, prin urmare aici nu pote fi vorba de persoane ci de causa. Candu am suscepitu noi lupt'a cu antagonisti

nostri politici, ne-am insarcinatu totodata a combate, de si cu dorere, si pre fratii nostri cei rateciti, cari ori prin renegare strica, ori prin imprudintia compromitu caus'a cea santa a romanismului.

Suntem informati ca se facu adunari pregatitorie cu scopu ca se se alege una comitetu internationalu romano-magiaru, a carui vocatiune inca nu este precisata, dar' a supra scopulu finalu nu pote fi nici una indoiela, acestu-a este „agitatiune generala si permanente preste tota romanimea d'in Transilvani'a si Ungari'a in favorea deplinei impacari „inratfri“, adeca a supunerii neconditiunate a romaniloru.“ Diuriarele magiare au si inceputu a preocupá evinamentele, asié nu numai cele oficiose, ci chiaru si cele opositiunale vorbescu ca de unu lucru siguru, despre none festinuri de infratire, ce au se fie inscenate la „Fagarasiu“ la „Nasaudu“ (se pare ca au bune cunoscentie topografice) la „Clusiu“, etc. Ba impertinentia merge pana la cutediarea d'a ne insultá pre faccia in celea mai delicate sentieminte natiunale si de pietate cari le avemu ca'tra unii romani si unele locuri cu traditiuni sante. Asié dupa sosirea primeloru sciri despre festinulu d'in Brasieu, intemplantu-ni se a ne intalni cu unu bunu cunoscutu magiaru, omu in positiune innalta si in nexu cu cei ce facu politic'a cea mare, si vorbindu a supra pretinsei infratfri, dupa ce lauda cu entusiasmu „rar'a dbacia“ a lui Réthy Lajos, care scitu atatu de bine inscena comedia de infratire, — in a carei-a sinceritate de altmintrea nici dinsulu nu prea crede. — la necari observatiuni si contradicci d'in parte-ne dinsulu adause cu malitia „Vei vedé, ca in butulu totoruru agitaciuniloru vostre de la „Federatiunea“ si a tota legiunea de sumutiatori, la Rosalie vomu serbá infratirea in Blasiu!“ La atata portinne de insulta nu ne acceptasemu, cu tote acestea neperdiendu-ne continenti'a, ne marginiram a-i responde, ca noi, imposibilitatea o consideramu numai incatu pentru „terminu“, carele ar fi forte scurtu, ca ci in pucinele dile, de cari mai despune diet'a pentru activitatea sa d'in asta sessiune, cu anevoia se voru crea legile, prin cari multumiti Romanii, se alerge cu insuffitire a serbá marea si atunci dar „numai atunci“ adeverat'a serbatore de infratire cu magiarii. — In cursulu ulterioarei conversari ni cascigaramu notitie evidente despre esistinti'a unei propagande intre romani, ceea ce noi o scieamu si d'in informatiuni primite de la corespundinti d'ai nostri demni de totu credientulu. Unulu ni scriea cam in acelea dile „In aceste mominte se face planu d'a se tramite a g e n t i si pre la sate ca se faca pre romani a bé si a fraternisá cu magiarii. Dar pentru ce? ast'a nu li se prea spune (sic).“

Acum, incatu pentru consecintie, se nu perdemu nici pre unu minutu d'in vedere, ca preste unu annu voru fi noue alegeri pentru camera (dieta) Ungariu, deci pre langa acestu felu de propaganda „brasiovano sabieneca-pestana“ rezultatele celea funeste se potu cunosce d'in capulu loculu Nici una desbinare nu a fostu asié cumplita precum va fi aceea ce ne amenintia d'in sinulu acelei propagande, daca nu vomu urmá dupa axiom'a „principiis obsta“, daca diuaristic'a si inteligenti'a rom. nu o va combate fora de crutiare, ca-ci aici nu mai incape nici una crutiare, ba, in acestu casu, crutiarea ar' fi crima. Ceea ce este gangrenatu se se curatie, se se taia, se se ardia de tempuriu. Cusitul si petra caustica! sunt instrumintele apte si necesarie pentru asemenea rane ale trupulu natiunalu, grelusii trebuie scosi d'in capetele unoru omeni, cari au ajunsu a crede in fantasi'a loru, ca natiunea intreaga trebuie se se conforme vointiei loru descreerate.

N'am fostu si nu suntemu inimici ai natiunii magiare, suntemu contrari politice magiare inaugurate faccia cu romanii, ast'a o combatemu si o vomu combate pana ce se va schimbá; o combatemu inse cu arme oneste. Dorimu fratietatea intre am-

bele natiuni colocitorie, dar' pre basea egalitatii in drepturi nu numai civile, ci si politice natiunale. Am vorbitu pururea ca'tra magiarii cu sinceritatea cea mai umana, francu si fara sfiela, fora temere de poterea bruta, fie si legala, dar' nedrepta. D'in temnitia magiariloru, de la Vatiu, in programulu nostru, repetitu si estu annu, se cuprinde simburile credintiei nostre politice faccia cu magiarii. Ei, prin comunicate primite de la oficiulu de pressa, luase pana si prin diuriarele opusetiunii, notitia despre acelu articlu alu nostru, lu si comentara, firesce, dupa datin'a loru cea orba, de a retace partea esentiala. Loru place fratietatea, o voru, dar' conditiunile ei nu li placu, nu le voru. Ei voru „fratietate“, adeca „supunere“ neconditiunata. Ast'a nu o vremu noi Romanii, odata cu capulu. Fratietatea nostra nu o potu ei avé pana candu nu voru avé increderea nostra. Increderea nostra nu li o dámu pana nu o voru meritá. Increderea, iubirea, infratirea nu se potu storce cu poterea, neoi a se cumperá cu bani, prin ingurgitare in mancaru si beuturu, etc. Apucature ca si cea de la Brasieu, seductiuni, ajutate chiaru si de renegati seu de simpliciului nostri, nu potu contribui, d'in contra strica mai multu fratietatii, la carea trebuie se tindemu imprumutatu, inse cu mediuloce onorifice.

Antaiulu pasu spre apropiare, infratire, trebuie se-lu faca Magiarii in a caroru mana, prin favorea sortii, este poterea, — alu doile pasu va fi alu nostru. Unu pasu de incredere, de infratire frate Magiare! si Romanulu ti va respunde cu doi! Altmintrea ba! Ca-ci man'a se stringe numai amiculu, fratelui, dar' inimiculu neci odata!

Valorea festinulu de la Brasieu este nulla. Este pleve sbulberata de ventu.

Averu se constatamu in fine cu placere, ca nu toti romanii d'in Brasieu s'au facutu comedianti. Multi, forte multi, maturi, cu bunu sentiu si pre cari i dore de natiune, s'au retrasu si au privitu, ca diuisi spectatori, la festinulu nebunlei potentiate. Onore loru! si salutarile nostre, ca-ci scarmenaturele atingu numai pre cei ce le meritedia.

Intr'unu altu articlu vomu vorbi despre tinent'a diurieloru romane faccia cu festinulu de la Brasieu.

Cato. Censor.

Conformu promissiunii d'in numerulu trecutu alu diariulu nostru, publicamu epistol'a unui inspectoru de scole adressata fostulu ministru Eötvos, cerendu-i instructiuni a supra politice secrete a guvernulu magiaru faccia de natiunalitati.

Domnule Ministre!

Cu catu cine-va are convictiune mai firma, ca, pre langa recunoscerea voluntaria a statulu magiaru, totu insulu trebuie adusu la supunere sincera faccia cu interesele publice ale patriei, cu atatu mai putienu si-pote lua cutezarea, ca prin conceptele sale individuali, la aparintia ori catu de indreptatite, se conturbe unitatea politice, carea si-a precisatu-o guvernulu faccia cu natiunalitatile.

Considerandu, ca natiunalitatile si-indrepta ostileloru furibunde, intarite cu cetele besericesci, pana si in contra institutiunii de instructiune a poporulu, luptele cele de totu grave ale inspectoriloru de scole cu ele (natiunalitatile) nu mai putienu le ingreunedia impregiarerea, ca ei (adeca inspectorii) nu sunt de ajunsu orientati in privinti'a favoruriloru cari, in urm'a strafomariloru d'in tempu in tempu a politice generale, devinu necesarie pentru d'insii. (Va se dica: „noi (inspectorii) amu capetatu, ce e dreptu, o porunca, dar' vedi — aci e necasulu! — suntemu pre neintiepti pentru a nimeri momintele mai corespundietorie spre esecutarea poruncei, — vedi bine dar' dle ministre, ca fiindu porunca de natura „politica, noi trebuie se scimu cum merge politic'a (sic!) pentru a poté esecuta porunca in interesulu institutiunii de instructiune a poporulu! Not'a traducatoriulu.)

Noi — pentru ca sum convinsu ca colegii mei au intiesu ca si mine intentiunile innaltulu guvernulu,

in această privință — în atingerile noastre cu ele (născămintele) numai una regula amu ținută înainte ochilor. și acea regula este: că dacă nu putem ocupa, nici să ne cedem nici o palmă d'în terenu, cu deosebire acolo, unde, pentru pretensiunile lor mai noue, copilăresci și insatiabile, în contră propriului lor interesu (1), aru poté radical bastione cari aru periclită statulu nostru.

Atacatorii și atacurile sunt câte odată atât de varie, surprindătorie și fără de capetu, încâtu eshaurie și cea mai fecunda inventiositate (intrecu tōta iscusint'ia. Traduc.) În luptă noastră neegale, nici pre unu momentu nu ni-amu uitatu de consideratiunea esențială, că în tōte lucrările nostre să se esprime câtu mai sentitu cea mai sincera bunavoință facia cu interesele poporului.

Acetei împregiurări potemu multumī, că celu putienu candu pasiescu în publicu, nice cei mai invenināti contrari ai nostri nu potu să denegă ore-care respectu cauzei, ce reprezentăm, ba cei mai bunī (! inceptu a se retrage de pre negloriosulu campu de luptă.

Inse, că să potemu continuă activitatea noastră în această directiune, cu perseverență și cu efectu, avemu neincungiurată trebuința de una anumită siguritate, a carei necesitate incepem a o sentī în mesur'a, în care vedemu că una purcedere s'eu alt'a a noastră a lovit în armonia politice generale.

Situatiunea noastră devine d'în momentu în momentu mai strimtorată prin nesiguritate, că ore sub influență imperativa a împregiurătorilor locali indulgență noastră nu trece marginile, s'eu temeritatea noastră pripită nu se vîresce că pedeca în cursulu aplanării mai strinse a reportelor? Dreptu că interesele cari se sentu apesate, nici odată nu intardiă a recurge la isvorulu correctiv alu presei, și afacerile mai momentose ajungu înainte Esceleței Tale chiar și prin protocoale senatelor scolastice, dar' pre aceste căli în casulu celu mai bunu numai de vindecarea retele intemperate pote fi vorb'a, precandu cu multu mai tare ar' stă în interesulu cauzei a tiene esecutarea în atirnaturale (subordinată) de la directiunea politicei generale.

Acete am onore a le presintă Esceleței Tale, pre cale neoficiale, cu scopu că dupa mesur'a increderii, pre carea unulu s'eu altulu d'în noi va fi fericitu a o merită, să te induri a ne incunoscintă în modu confidentialu, prin vre o persona accomodată, despre schimbările politice generale, cari se reducu la procederea facia de născămintă.

Camer'a reprezentatorilor Ungariei.

Siedint'ia de la 8. maiu 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide siedint'ia la 10 ore a. m. — D'în partea guvernului sunt de facia ministrii: Stef. Gorove, Teod. Pauler, Vilh. Tóth și Ios. Szilávy.

Dupa cetirea și verificarea procesulu verbalu alu siedintiei precedente, deputatul Franciscu Hóós, alesu în cerculu Ó-Kanizza, comitatulu Baciu, pune pre biuroulu camerei literele sale credențiale. Se trecu la comisiunea verificatōria. — Dupa aceea presedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transpuu comisiunii petitiunarie d'impunna cu petitiunile presintate de deputatii Iul. Ragályi, Teod.

BOISSIERA.

Antropologia.

Caracterele omului

(dupa Moquin-Tandon)

Despre omului pretinsi selbatici.

Omulu esiste elu, a esistatu elu în adevuru în stare de selbatică? Responsulu este și trebuie să fie negativ. Omulu (Homo sapiens) este una fiintă cu totul sociabilă. Chiar de la ivirea lui pre pamântu, elu a statu câtu-va timpu într'una stare disa de natura, și a trebuit să iesa rapede d'în această stare. Dar' copilaria lui socială n'a fostu nici una-dată nici asemenatōria, nici aceeași cu felulu de vițtia alu mamiferelor, chiaru cu alu mamiferelor celor mai perfecte. Populatiunile cele mai putienu luminate, insularii cei mai neciopliți, au avut totu-de-un'a una asociatiune mai multu s'eu mai putienu desvoltată, câte una dată forte remarcabile, care areta forte claru atât trebuința civilizatiunii cât și facultatea productiunii. Astu-felu între triburile cele mai stupide s'a recunoscutu fără mare greutate esistenția și dominiatiunea instinctelor celor mai trebuitoare și celor mai morale ale familiei, ale proprietății și ale religiunii.

Sociabilitatea omului se deosebesce cu totul de tote asociatiunile animale, precum a Castorilor, a Albinelor și a Furnicelor, prin motivele cari o determina, prin foloșele ce resulta d'în ea și prin mersulu ei crescundu către perfectiune (Rullier.)

Cu mare greutate unu naturalistulu pōte admite, pentru

Matkovic, Ludov. Deáky, Ioanu Vidats, Ios. Banó, Maur. Wahrmann, Virg. Szilágyi și Carolu Szentiványi.

Ladislau Gonda interpeleza pre ministrulu de financie în privința contributiunii, ce are a o refuț beseric'a protestanta pentru pământurile sale. — Interpelatiunea se va comunică ministrulu concerniate.

Colom. Széll pune pre biuroulu camerei raportulu comisiunilor, intrunite, financiară și pentru călile ferate, privitoria la proiectulu de lege despre construirea liniei ferate Altsohl-Neusohl. — Raportulu se va tipari și tramite la sectiuni.

Ministrulu de comunicatiune, Stefann Gorove, presintă dōne proiecte de legi, unulu privitoriu la unu virementu, ce are a se suscepe în bugetulu de pre anulu 1871 sub rubric'a spesselor pentru lucrările de edificare; era alu doilea privitoriu la apacizarea spesselor d'în 1869 pentru drumurile și canalele d'în confinaulu militar. — Ambele proiecte se trecu la comisiunea financiară.

Ministrulu internelor, Vilhelmu Tóth, respunde la interpellatiunea deputatulu Danilu Irányi, facuta mai înainte cu câte-va septemani cu privire la arestarea și estraditiunea conducatorulu lucratorilor, numitu Fridericu Vilhelmu Raspe. Oratorele spune, că Raspe a fostu condamnatu în Prussia la închisore de nouă luni d'în caus'a unu delictu comis contr'a legii penale și de presa, inse elu a fugitu d'înaintea pedepsei. Mai de parte spune, că tribunallu d'în Korneburg a inceputu investigațiune contra lui, d'înaintea carei-a fugitu în Ungaria, și, în fine, d'ice că tribunallu d'în Korneburg a recercatu autoritățile unguresci pentru estraditiunea delicuentulu desertatu. Dar' autoritățile unguresci n'au estradatu pre Raspe tribunallu mentionatu, ci elu a fostu arestatu pentru că, fiindu citatu de două ori, nu s'a presintatu tribunallulu. prin urmare s'a opusu autorității. Dupa ace'a a fostu scosu afara d'în țiera, pentru că a ținutu una vorbire în una adunare oprită a lucratorilor, prin urmare a comis un' ilegalitate; mai de parte pentru că a inceputu a agitā între lucratori, și, în fine, pentru că n'a potutu să arete unu modu onorificu de sustinere. Raspe n'a fostu estradatu nici unei autorități straine, ci a fostu prinsu în Bruck pre mediuloculu podului. Aici apoi pentru ace'a a fostu arestatu în carcerulu militar, pentru că lucratorii amenințau a-lu eliberā cu forță d'în carcerulu municipalității. — Cu privire la întrebarea interpellantulu, dacă ministrulu aproba procederea antecessorelui seu, oratorele respunde că nu e competentă a aprobā s'eu desaprobat faptele antecessorelui seu; er' câtu despre întrebarea, că ce ar' face dsa în asemenea casuri, oratorele declara că si-ține de detoriția a sustienē linicea și securitatea în țiera, și inca cu astellu de mediuloc, pentru cari pote primi responsabilitatea înainte coronei și a camerei. (Aplause insuflite în drept'a.)

Danilu Irányi și-esprime parerea de reu, că ministrulu a respunsu la interpellatiunea sa chiaru asta-di, candu, în urm'a demonstrațiunii d'înaintea edificulu dietalu (a se vedē rubric'a varietăților. Rap.) camere a reu dispusa contra lucratorilor. Oratorele vede în estraditiunea lui Raspe una violare a dreptulu politicu de asitu. Desaproba cu resolutiune procederea fostulu ministru de interne, Paulu Rajner, și, dupa parerea sa, declaratiunea de asta-di a noulu ministru e forte caracteristica pentru situatiunea constitutiunale în care ne aflamu.

Drept'a camerei ie actu despre responsulu ministrulu. Ministrulu de culte și instructiune publica, Teodoru Pauler, respundiendu la interpellatiunea lui Emanuilu

cea mai nobila d'în creaturi, unu tipu selbatecu (ferus) caru-a i dā pentru caracteru statiunea pre patru pitōre, lips'a vorbirei și unu corpu perosu (tetrapus, mutus hirsutus).

Diferiti autori au publicatu istorie mai multu s'eu mai putienu inventate a cătoru-va individi d'în speci'a noastră, parasiti prin saracia s'eu crime, cari au trairu în padure s'eu în pesceri, adesea printre patrupe, lipsiti de vorbire, nedādu de câtu nisce strigate nearticulate, selbatice, și într'una stare mai multu s'eu mai putienu aprōpe de imbecilitate.

Ar fi una gresielă a cauta împreuna cu Lamétherie, în aceste exceptiuni, d'în norocire forte rari și în generalu reu studiate, tipulu primitiv alu speciei noastre. Acei omeni degenerati sunt nisce aberatiuni fizice și morale ale omului normalu s'eu civilizatu, și nu nisce refutoreri către începutulu lui s'eu către starea inițială a civilizatiunii lui.

Linné vorbesce de nescē asemenea exemple, dar' elu nu esamina nici originea lor, nici autenticitatea lor, nici chiaru valōrea lor sciintifică; elu le dā fără ordine de date, fără deslucire și fără reflectiuni. Toti acesti nenorociti sunt copii, nu este nici unu adultu, circumstantia remarcabile care contribuiesce a aretā; că starea de isolatiune nu convine speciei noastre. Căti-va d'în acesti copii au fostu gasiti printre oi și vaci, s'eu chiaru printre lupi și ursi (!) Pentru acest'a Linné i-a deosebitu cu unu epitetu care arēta deosebit'a lor compantă juvenis ovinus, bovinus, lupinus, ursinus.

Cādu se duce cine-va la originea totoror acestor fapte, se mira de contradicțiile, de neasemenarea și de fabulele ce intălnesce.

Éta cele două exemple, cele mai autentice: „țener'a

H r a b á r , facuta cu privire la escrilerile de concursu pentru stipendie teresiane d'în Pest'a și Vatiu, în cari s'a conditiunatu, că numai romano-catolicii potu concurge, prin urmare greco-catolicii sunt eschisi, d'ice că această diferență e basata pre unu erore, de-ora-ce și recursele greco-catolicilor și ieu în consideratiune totu ca și ale romano-catolicilor.

Interpellantele se declara multumitu cu responsulu ministrulu, despre care se ie actu.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dilei: alegerea unui membru în comisiunea pentru instructiune, în loculu reposatulu deputatu Paulu Nyáry. — Resultatulu alegerii se va publicā dupa numerarea voturilor.

Dupa ace'a se cetescu a trei-ora și primescu definitiv proiectele de lege despre conventiunea consulara închiata cu statele americane unite, și despre creditulu suplementariu pentru confinaulu militar. — Se tramitu camerei magnatorilor spre publicare.

Urmeza continuarea desbaterii speciale a supr'a proiectulu de lege despre procurorii regesci, și §-ii 25—27 se admitu nemodificati.

Iosifu Madrász intrerumpe cursulu desbaterilor, întrebându pre presedintele, dacă are cunoscintă că înainte cu câte-va minute unu individ u fū arestatu în ambitalu camerei, și dacă a impoternicitu pre questoru ca, spre sustinerea ordinei, să facă trebuința de forță? Că-ce, la casu candu n'a impoternicitu pre questoru, s'a violatu §-ulu 167 alu regulamentulu.

Presedintele spune că, conformu regulamentulu camerei, dsa a impoternicitu pre questoru odată pentru totu-de-un'a, ca să grigēca pentru sustinerea linice și ordinei în camera. Cātu despre intemplerile de asta-di, oratorele d'ice că a fostu incunoscintiatu, cum-că una deputatiune de masse voiesce a presintā una petitiune, și pentru a impedecā acest'a, a autorisatu pre questoru a duplicā sentinele la tōte intrările; er' despre arestarea vre-unu individ u în intrulu edificulu dietalu, oratorele nu scie nemica, că-ci, conformu oficiulu seu, a fostu totu în camera.

Questorele Ladislau Kovács declara, că n'a potutu restituī ordinea, de-ora-ce ea n'a fostu conturbată, nici în camera, nici în galerie. Inse autoritatea cetatienēca a arestatu unu individ u pre treptele camerei, fiindu-că elu s'a opusu trabantilor și a inceputu a se bate cu ei, și capitānulu cetății a rogatu pre oratele a-i permite ca să tiene sub paza pre individulu arestatu, sub porta treptelor, până candu se va fi imprasciatu multimea, și asiē nu va esiste nici una temere d'în partea ei. În momentul acestu-a, d'ice oratorele, numitulu individ u transportatā dogiā d'în edificulu camerei.

Ernestu Simonyi protesteaza cu resolutiune ca d'în camera, loculu sacru alu țierei, să se faca carceru, și cere ca asemenea lucruri să nu se mai repetesca.

Dupa ace'a se continua desbaterea specială; §-ii 28—32 se admitu parte nemodificati, parte cu ore-si-cari modificatiuni neesențiale, și cu acest'a proiectulu de lege d'în discutatiune e delibaratu definitiv.

Natariali camerai cetesce apoi resultatulu alegerii de asta-di, dupa care în comisiunea pentru instructiune s'a alesu Gabrielu Várdy, cu 212 d'în 232 voturi.

Siedint'ia se inchiaia dupa 1 ora postmerid.

Siedint'ia de la 11. maiu, 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide siedint'ia la 12

fēta d'în Champagnia și „țenerulu selbatecu d'în Tarn." 1. „Fēta din Champagnia (puella campanica Linn.) a trairu în paduri între animale, nu scie prin ce împregiurări. Ea a fostu prinsă, dusa și crescută într'unu castelu d'în vecinătate. Multa vreme a fostu espusa la Parisu și erā sub numele de mademoiselle Leblanc. Istoria ei o detorimu fiului lui Racine.

În lun'a lui septemre 1731, servitorii castelulu Sogny, aprōpe de Châlons-sur-Marne, zarira în timpul nopții în gradina, pre unu meru încarcatu de mere, unu felu de fantoma; ei se apropiara fără șgomot și incungiurara arborele. Dar' fără veste fantom'a sarl usioru preste capetele lor și preste zidurile gradinei și se retrase în padurea vecina, unde se urcă pre unu mare copaciu. Stapanulu facu să se incungiore trunchiulu prin servitorii lui și țierarii; trebuī să incungiore mai multi pentru că fantom'a saris d'într'unu copaciu intr'altulu. Se presupuse că erā una fēta selbatică. Acum trebuī să-o silesca să se cobōra. Dōmn'a proprietara, gandindu că fōmea și setea aru sill-o să se cobōra, ordona să se aduca unu vassu cu apa la radecin'a copaciuului; se puse asemenea și unu pesce. Țener'a fēta — că-ci în adevuru ea erā — vedīndu aceste, se cobori până la diumetate, dar' se reurcă. În sirsitu se cobori până la pamētū, și se duse să bee la vassu; S'a observatu, că ea beā bagundu barb'i până la gura și inghitīe ap'a ca ceaiulu. O prinsera, și se vedīura unghiele de la mări și pitōre forte lungi și tari, ce'a ce i dā multa inlesnire pentru a se urcă pre copaci și pōte chiaru pentru a omorā animalele. Această copila parēa negrisiōra, dar' schimbarea de locuinta și schimbā indată colōrea.

Condusa la castelu, ea se repedi a supr'a gainelor neșripte ce bucatariulu aveā în mana. Ea nu cunoscēa nici

m. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii:
Gorove, Ios. Szlavy si Vilh. Tóth.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei
precedinte, presedintele anuncia mai multe petitiiuni jure-
dictionaria, cari se trecu la comisiunea petitiiunaria d'im-
preuna cu petitiiunile presintate de deputatii Beniaminu
Ithy si Daniilu Irányi.

Deputatul Francisu Chorin, alesu in Aradu, pune
pe biroulu camerei literale sale credentiuale. — Se trecu
comisiunea verificatoria.

Ministrulu interneloru incunoscintieza pre presedin-
te camerei prin una epistola, că deputatulu Clementinu
Irnuszte numitu comite supremu in comitatulu Eisen-
burg. Totodata numitulu deputatu aduce la cunoscintia
camerei, că si-depune mandatulu. — Presedintele se auto-
recomandă a publică alegere noua in cerculu respectivu.

Deputatulu Ignatiu Dietrich si-face observările
ale cu privire la responsulu ministrului de justitiă datu la in-
terpellatiunea sa. Oratorele nu e multiumitu cu responsulu
ministrului, de-ora-ce d'insulu tiene proiectulu de lege despre
organizarea tribunaleloru cu totul de neexecutabilu. —
Orator' a iē actu despre responsulu ministrului.

Trecundu-se apoi la ordinea d'ilei se cetesce a trei-a
si primesce definitivu proiectulu de lege despre organi-
zarea tribunaleloru de prim'a instantia. — Se tramite camerei
magnatiloru spre pertratere.

Ministrulu de comunicatiune, Stefanu Gorove,
pune articii de legi sanctionati de Majestatea Sa, despre
construirea călii ferate Eperiesiu-Tarnovu si despre impor-
tul liberu alu lemneloru de focu in Dalmatia. — Se tramite
camerei magnatiloru spre publicare.

Emericu Hodossy pune pe biroulu camerei ra-
portulu comisiunii centrale despre proiectulu de lege pri-
vindu la statorirea numerului si a resiedintieloru tribunale-
loru, si despre propunerile lui Ernestu Simonoyi si
Hajdu. Comisiunea centrale a acceptatu pro-
iectulu de lege d'in cestiune cu modificări insemnate, de-ora-
ce comisiunea de 25., in lips'a dateloru, a statoritu numai
115 tribunale de prim'a instantia
si 407 judecatorie cercuale; ęra cātu despre amendamen-
tele deputatiloru Simonoyi si Hajdu, comisiunea propune
impingerea loru. — Raportulu se va tipar si pune la or-
dinea d'ilei inca in siedinti'a de vineri, 12. maiu.

Eduardu Zsedényi propune, ca de aci innainte
siedintiele sē se tiena de la 9—2 ore.

Colomanu Tiszadorea ca sē incete odata acēsta
tragedia, in carea ministrii jōca rolele principali, ęra
rolulu chorului. Oratorele nu primesce neci pro-
iectulu de lege de Eperiesiu, neci nu consente ca raportulu
comisiunii centrale sē se puna la ordinea d'ilei in siedinti'a
de 12. maiu.

Submitiendu-se la votu, camer'a admite propunerea
de Ederenyi.

Dupa acēz presedintele invita sectiunile a se intrun
si (11. maiu), la 10 ore, pentru a deliberā modificatiu-
nele facute de camer'a magnatiloru cu privire la proiectulu
de lege despre organizarea camuneloru, precum si proiectele
de legi despre portulu fumanu si despre construirea călii
ferate Neusohi-Altsohl, mai de parte despre politi'a fluvie-
loru si a intariturilor contr'a esundāriloru si despre socie-
tatea pentru regularea fluvieloru.

Relativu la cestiunea daca ultimele doue proiecte de
lege au sē se pertrateze acum'a, se escā una discutiune
de parte, la carea participara Colom. Chycz, ministrulu

limba si nu diceā nici una vorba; ea strigā numai d'in
frenu cu unu tġpetu care ęrā infioratoriu. Cu tōte acestea,
ea acēz sē imiteze strigatulu unor animale patrpede si
unoru paseri.

Frigulu o sileā sē se invelęca cu pei de animale;
in tōta vremea aveā una cingutoria pentru a potē portā
un releveiu scurtu si rotundu de care se servi'a pentru a
apara animalele selbatice. Ea omorā unu lupu cu una sin-
gulara lovitura pre capu, dupa cum spunea in urma. Cādu
un iepure, lu jupuiā si lu mancā, dar' cādu prin-
dindu d'in fuga, i deschideā una vena cu unghia, su-
gura sangele si aruncā trupulu. Chipulu cum fugeā ęrā ce-
rta de mirare; pitiōrele ei pareāu cā nu se misca si cor-
dulu nu se clatina de locu; ea pareā cā alunecā mai multu
cātu fugeā. Ea innotā cu ace'a-si dibacia si prindea
unu cātu mare gustu. Ea poteā sē stēe multa vreme afun-
datu, in cātu s'ar fi potutu dġce, cā ap'a ęrā elementulu ei
vietiune.

Dupa ce invetiā limb'a franceza, ea spunea cum a
vintu pre una tovarasia de etatea ei cu care traiā. Amen-
ta innotā in unu rġu (Marna, negresġtu) cādu audra
un gomotu care le-a silitu sē se dēe afundu; ęrā unu
mandor care le luase pentru gaini de apa, trase cu pus-
ta in ele; esira multu mai departe si intrara in padure;
sulo gasira nisce metanie; fia-care d'in ele le voia pentru
si face una braceleta; sor'a ei lovindu-o preste mana, ea
respunde prin una puternica lovitura de ciomagu pre capu,
cāta de tare, in cātu, dupa spusele ei, o facū rosia. In-
ta, prin acea miscare naturale care ne face sē ajutamu
semenii nostri, ea se duse se iē de pre unu arbore unu
de oleiu, avendu poterea, dupa ea, de a vindecā reulu
de lu facuse; se intōrce la loculu unde lasase pre serman'a

Gorove si Francisu Deak, si se decise a se amęn-
pertraterea loru.

Siedinti'a se inchiaia dupa 1 ora.

Raportulu

asesorului consistorialu Ioane Popo-
viciu-Desseanu, relativu la organi-
zarea si fondarea unui institutu de
invetiamentu mai innaltu pentru Epar-
chi'a aradana.

Prin decisulu consistorialu de sub Nr. 764/E. 28. sun
provocatu sē facu unu proiectu mai respicatu despre mo-
durile posibile si coresponditorie in privinti'a organizării si
fondării unui institutu generalu de invetiamentu mai innaltu
pentru eparchi'a intręga, conformu decisului sinodale de sub
Nr. prot. 112/1870.

In meritulu acestu-a amu onōre a-mi substerne pro-
iectulu, si a me rogā sē binevoiti a-lu luā sub desbatere in
una siedintia consistoriala estra-ordinaria, si a-lu inaintā
sinodului eparchialu spre pertractare ulterioara.

Proiectulu se referesce I) la organizarea si II) la fon-
darea institutulu de invetiamentu mai inaltu pentru in-
tręg'a eparchia aradana, precum urmęza:

I.

Organizarea.

1. Institutulu va portā titulu de „scōla mare romana
eparchiala greco-orientala in Aradu.“

2. Loculu institutulu va fi cetatea lib. reg. Aradulu
vechiu.

3. Institutulu va cuprinde in sine gimnasiulu inferioru
si superioru, — preparandi'a, teologi'a, si facultātele aca-
demice de drepturi si filosofia, precum si scōlele reali si
politecnice.

4. Fiindu-cā aceste ramuri de invetiamentu ale insti-
tutulu tōte de-odata, d'in lips'a fonduriloru necesare, in
fapta nu se potu introduce; asiē d'intre aceste mai inainte
se voru radicā cele de mai urgentia, — ęra infiintirea fap-
tica a celoru-lalte ramuri si facultāti, se va face si conti-
nuā un'a dupa alt'a, in decursulu timpului viitoriu.

5. Inceputulu se va face cu radicarea unui gimnasiu
inferioru si superioru (Licen), care de-odata va cuprinde in
sine si preparandi'a, teologi'a si clasele normale in urmato-
riulu modu: a) spre substituirea institutulu separatu de
preparandia se va stabili unu numeru minimalu de clase
gimnasiale, in care, pre langa celelalte studie preparandi-
ale, cari si altu feliu de sine voru fi propuse ca studie
gimnasiale, se voru propune si studiile specifice — peda-
gogice si rituali, ca studie obligate.

b) De ora-ce afara de studiile specifice, teologice, tote
celelalte studie propuse afara de aceste in institutulu cleri-
calu, se propunu si in gimnasiu, — asiē pentru cursulu
teologicu dupa absolvirea gimnasiulu se va mai stabili,
dupa recerintia, unulu sēu doi ani, — potendu-se anticipā
propunerea uneloru studie teologice, sēu ca studie obligate
pentru toti studintii de confesiunea noastră, sēu numai pen-
tru cei resoltiti spre cariera preotięsca, degiā si in clasele
gimnasiale VII. si VIII.

c) Clasele normale in legatura cu gimnasiulu de-odata
voru servi si de scole de exercitiu pentru preparandii si
clericii absoluti, prin ce provederea loru cu invetiatori se
va potē midiloc cu spese bagatele.

ranita, dar' acēst'a nu mai ęrā, si nu a mai vedutu-o
de atunci.

Nu s'a potutu cunosece cu sigurantia etatea acestei
copile, nici de unde veneā. Cādu o intrebā prin semne
pentru a scē unde se nascuse, ea aretā unu arbore. Ea fa-
ceā sē intelega cu tote acestea cā trecuse preste una mare
apa. Condamina avu ide'a pentru a descoperi loculu nascerii
sale, de a-i aretā radecine si fructe de mai multi arbori
d'in Americ'a, sperandu cā ar' potē recunosecē cāte-va d'in
obiectele ce vediușe in copilaria, dar' acēsta esperentia, nu
avū nici unu succesu.

Multa vreme a refusat a se imbracā.

La Parisu a fostu pusa intr'una monastire, solitudine
cu totul deosebita de a paduriloru; dar' unde deveni forte
melanconica.

Acēsta copila nu ęrā idiota, precum este cea mai mare
parte d'in copii selbatice descriu de autori. Ci, dupa cum
se vede, ea scia sē se invelęca cu pei, pentru a se feri de
frigu; ea aveā unu ciomagu pentru a atacā si a se aperā
si se serveā cu abilitate; ea si-facuse una cingutoria pentru
ciomagu, ea avusese ideea de a impodobi bratiulu cu una
bracierā; ea voise sē ingrijesca pre ranit'a sor'a sa; ea
cunosceā poturile unui felu de oleiu (goma.)

Animalulu celu mai perfectu, mamiferulu celu mai
de susu in seri'a animala, a aretatu elu, in intieptiunea
lui, semnele si combinatiunile pre cari le vediușam in
acēsta copila parasiu si degradata?

(Finea va urmā.)

6. Prin astu-feliu de contopire respective legatura a
preparandiei, teologiei si claseloru normali cu gimnasiulu, se
va midiloci una economisare insemnata in numerulu pro-
fesoriloru receruti dupa sistem'a separata de asta-di la pre-
parandia, teologia si la clasele normali.

7. Langa acestu institutu se va infiintiā si unu alum-
neu, unde studintii seraci, pe langa o tassa fōrte moderata,
sē fia provediuti cu prandiu si pane.

II.

Fondarea.

Spre acoporirea speseloru procurării edificiuului recerutu
si spre garantarea salarieloru profesoralu si altoru erogatiuni
necesarie pentru institutu se propunu urmatoriele mesure:

1. Tōte fondurile scolare existente, precum sunt fon-
dulu clericalu, fondulu preparandialu, etc., se voru contopi
intru unulu si acelu-a-si, si se va numi fondulu scolaru ge-
neralu eparchialu.

2. Sustinerea si sporirea acestu fundu se va con-
tinuā:

a) prin incassarea neamenata a toturoru restantieloru
d'in Auct'a scolaria si a baniloru d'in tasurile menite pentru
institutulu clericalu si preparandialu;

b) prin continuarea incassării regulate a acestoru ve-
nite si pre viitoriu;

c) prin tacele decreteloru preotiescu si invetiatorescu;

d) prin tacele esameneloru de calificatiune;

e) prin tace procentuale normisande dupa veniturile
beneficiale ale preotiloru parochiali si invetiatorescu, precum
si dupa salarieloru altoru functionari besericescu eparchiali;

f) prin dieptarea unei contribuii directe estraordinarie
ad hoc a supr'a toturoru crestiniloru de religiunea noastră
d'in eparchia;

g) prin oferte benevole provocande d'in partea comu-
neloru besericescu si politice, precum si de la alte corpora-
tiuni morali, si de la individi privati d'in si afara de
eparchia;

h) prin resolvirea fonduriloru intravilane destinate
curtei episcopesci si caseloru preparandiali si parochiali de
langa beseric'a catedrala, spre radicarea unui edificiu cu 2
etage destinate institutulu d'in cestiune, — care edificiu
despre o parte ar' servi de localitate pentru institutu, ęra
despre alta parte prin duchenele (boltele) arangiande giuru
in pregiuru aru aduce unu venit considerabilu;

h) prin intrebuintiarea unei pāti anumite a fondului
generalu eparchialu, si, in fine,

i) prin alte ori-ce venituri accidentali destinate fondu-
lui scolaru eparchialu.

Sum de credintia firma, cā daca reprezentanti'a si
jurisdictiunea eparchiala impreuna cu clerulu si poporul
d'in eparchia si cu confratii nostri de aceea-si religiune si
nationalitate d'in alte pāti voru nesuf cu zelu si credintia
cātra acestu scopu presantu, „scōla mare eparchiala ara-
dana“ va fi fondata si infiintata mai curundu de cātu la
prim'a cugetare s'aru pōte asteptā. — Dumnedieu sē ajute!

Remanu cu tōta onōrea in Aradu, 15. aprile 1871.

Ioane Popoviciu-Desseanu,
ases. consist. si deputatu la sinodulu eparchialu.

VARIETATI.

*(Demonstratiunea lucratoriloru
pe stani.) Luni, in 8. maiu, vre-o sutu de individi d'in
clasea lucratoriloru, cu osebite calfe de croitori, se adunara
inaintea edificiuului, in care reprezentantii magiari si-tienu
siedintiele, si cerura permissiune, de a intrā in camera. De
ora-ce inse numai unii d'intre dinsi erau provediuti cu bi-
lete de intrare, se intielege, cā nu li s'a concessu a intrā.
Astu-feliu lucratorii, a caroru numeru cresceā in fia-care
patrariu de ora, se grupara in mediu-loculu stradei si
pareau a fi resoltu sē remana pre locu pāna la inchiatarea
siedintiei. Cātra 11 ore inse, portariulu camerei, vedindu
cā cēt'a lucratoriloru nu se mai imprascia, si-luā refugiuulu
la unu mediu-locu, cu care in Parisu s'au sugrumatu chiaru
si revolte, si incepū a stropi strad'a cu tievea de pele de
la apaductu. Cu cātu radiiele de apa ajungeau mai departe,
cu atāt multimea se retrageā si cedā mai multu terenu si,
in fine, prin acestu mediu-locu nevinovatu, se curati strad'a
si de pulvere si de demonstranti. Dar' nu durā multu si
lucratorii se reintorsera de nou si ocupara terenulu cu mai
mare pertinacitate. Acum inse venira intru ajutoriu trabantii,
parte calare parte pedestri, si in cāte-va minute imprasciara
multimea adunata in tote pātile.

*(Multiumita publica.) Subscribulu es-
prime sincera si caldurosa multiumita onorab. Domni: A.
Densianu, Negrea, N. Penciu, N. Garoiu, I. Gram'a, I.
Ratiu, Cepesiu si S. Ganea, toti d'in Fagarasiu si giuru,
cari, condusi de sentiulu romanescu nationalu si patrioticu,
binevoira a me ajutā cu cāte 1 fl. facia cu neajunsurile, ce
am a intempinā pre calea cātra scopulu propusu. — Pest'a,
10 maiu, 1871. — Jacobu Popu.

*(Una domnisiura a sasiua.) Cetimu
in „Aurora Craiovei“, cā una domnisiura in etate de 16
ani, cu numele Fiti'a Popescu, fiindu in relatiuni de amoru
cu unu june, care, dupa-ce a amagitu-o si sedusu prin pro-
missiuni, cā o va luā de consorta, incepū se trateze pentru
casatoria cu parentii unei alte domnisiore, cu numele Zoe

Dobrescu, in etate de 15 ani. Dsiora Fiti'a aflandu despre aceste negociatiuni, se duse la dsiora Zoe si la mam'a ei si, descoperindu-li relatiunile sale cu junele, invitã pre cea d'antãiu sè renuncie la unu asemenea pasu, cà-ci daca nu, unulu d'in trei va trebui sè mora. Acèsta declaratiune nu se luã in consideratiune, si dsiora Zoe se incredintiã cu junele necredintiosu. — Dsiora Fiti'a, audiendu cà logodn'a totu-si s'a facutu, intalnesce pre strad'a comunei Caciulãtesci, pre junele tradatoriului si-i trage mai antãiu una palma, dupa aceea i smulge revolverulu d'in posunariu si trage a supr'a lui, d'in norocire inse nu-lu nimeresce si asiè junele scapã cu fug'a. Dsiora Fiti'a nu se multumã cu atãta, ci se duse dreptu la famili'a Dobrescu si, aflandu numai pre dsiora Zoe singura a casa, o apucã pre acèsta si o sugrumã cu unu stergariu, o lovã cu nescie clesce de feru in capu si, taiandu-i si limb'a, o lasã morta. Acestu assassinatu s'a intemplatu in 14. aprile st. v. la 12 ore diu'a. Fiti'a fũ prinsa si data in man'a justitiei d'impreuna cu Barbulu, verulu ei, si servitorea Paun'a Ioanu. Tote cele enarate mai susu le marturisesce, nega numai atentatulu.

(† Necrologu.) Feciorasiulu (de 13. anni) alu Dlui consiliariu la supr. curte de compturi, Iosifu H...u... si-a aflatu mortea in undele Dunarii, in carea se aruncã alalta éri la 8 ore ser'a de pre podulu de feru. Matrosulu, care acursese a-lu scapã, nu potũ scote decãtu o carte scolastica si palari'a. Ce a potutu sè indemne pre copilu la acèsta fapta desparata, nu se scie.

(Bibliografia.) Primiramũ dilele acestea fascicululu I. d'in opulu „*Resbelulu Franco-Turcicu d'in 1870—71*“ de A. Bujoru. Fascicululu I., in marime de trei cole, papiru forte finu, formatu 4° mare, tipariu frumosu si forte curatu, trateza despre causele principale ale resbelulu franco-prussu, la care tratatu se mai adange inca una rubrica separata pentru biografie si alte notiie, si contine 11 illustratiuni bine-nimerite, adeca: Napoleonu III., Bismarck, Primu († in febr. 1871.), Leopoldu de Hohenzollern-Sigmaringen, Vilhelm I. regele Prussiei, Moltke, E. Ollivier, ducele de Gramont, generalulu de Roon si maresalii le Boeuf si Mac-Mahon, duce de Magenta. — Acestu opu apare in (circa) diece fascicle de sèma fascicululu I., si va contiené 120 de illustratiuni d'in cele mai alese. Afara de acele illustratiuni este apoi indiestratu cu unu pretiosu tablou cà premiu gratuitu. Tabloulu va reprezentã eroiculu si gloriòsulu Parisu, si este in formatu proportiunatu de a se poté pune in ramu. Pretiulu, d'impreuna cu portulu postalu, pentru intregu opulu: in Austria 4 fl. v. a., éri in Romania'a 10 lei noui; d'in acestu pretiu se vine pre fia-care fascicululu, francatu gat'a, 40 cr. respective 1 leu nou. Prenumeratiunile se facu directu prin posta, séu prin collectanti, si, cà sè se evite ori-ce abusu, banii sunt a se adressã directu editorulu *Paulu Cieslaru* in *Gratiu* (Gratz), séu collectantiloru cunoscuti, spre a se poté face respunsabili. Domni collectanti voru primã de la 10 esemplarie 1 gratuitu, d'impreuna cu premiu amintitu. Spre inlesnire se pote respunde de-o camdata numai 1 fl. resp. 3 lei noui, si numai dupa primirea celor d'antãiu trei fascicle si a premiuului promis este a se respunde restulu de 3 fl. resp. 7 l. n., apoi va urmã opulu intregu regulatu si francatu prenumerantiloru. Venitulu curatu este destinatu pentru nenorocitiã francesi. Pentru cele promise este respunsabilu editorulu. — Rekomendamũ acestu opu pretiosu si interesantulu fia-carui Romanu, si nu ne indoimũ, cà fii lui Traianu nu voru nesuã a-si procurã acèsta trista, dar', precum dice autorulu, grandiosa si venerabile suveniru, carea este dedicata nenorocitorulu, dar' nobililoru si mariloru in nenorocire francesi, fii ai lui Brutu, frati ai nostri de unu sange.

Consemnatiunea Contribuitoriloru

pentru globele si ajutorarea materiala a „*Federatiunii*“ incurse in an. 1871. la Redactiune.

Prin D. Ionu Cinteã actuariu jud. d'in Fagãrasiu, de la DD. Efremu Pandrea, Beseric'a de Sînc'a-Vechia si Nicolau Cosgarea, locut. imp. reg. câte 2 fl. Comunitatea Sînc'a-Vechia 3 fl. — Stefanu Boeriu, Georgiu Morariu, Georgiu Boeriu, Iacobu Margineanu, Bucuru Boeriu locut. prim. i. r. Raicu, parocu, Nicolau Ratiu, L. Barbatu, primariu comunalu, câte 1 fl. — Iosifu Stoiç'a, 1 fl. 50 cr. Georgiu Ancanu, comerciante, 60 cr., Samuulu Popa, Iacobu Sassu, Ionu Strimbu, Samuulu Boltanu, Georgiu Barbatu d'in Siaracitia, câte 50 cr. Sum'a 21 fl. 60 cr. v. a.

Prin D. Georgiu Marchisiu, parocu in Homorodu-med. (comit. Satumare) de la DD. Demitru Popu, notariu, — Poporulu d'in comunitatea Homorodu-sup. Romulu Marchisiu, câte 3 fl. Poporulu d'in comunitatea Homorodu-med. 5 fl. — Alesandru Nutiu, parocu, 1 fl. 50 cr. Vasiliu Iluti, 50 cr. Sum'a 16 fl. v. a.

Prin D. Iuliu Poruti, parocu rom. d'in Campeni (Transilv.) de la DD. Mihailu Andreica si Iuliu Poruti câte 3 fl. — Unulu 2 fl., — Ionu Gligoru, parocu

r. Lud. Ariesianu, Teofilu C. Gerasimu, Augustu Coltora, Dionisiu Darabantu, Mihaiu Gombosiu, Georgiu Candra, Georgiu Dragia, Nicodimu Cothiesielu, Ionu Iancu, Patitia, Dumitru Palu si Nicolau Ariesianu, câte 1 fl. Sum'a 21 fl. v. a.

Prin D. Elia Baltescu, notar. comunalu si juratorulu comit. (Zarandu) d'in Halmagiu, de la DD. Elia Baltescu 1 fl. 60 cr. Nicolau Costina, docente, Ieronimu Moga, advocatu, S. Moldovanu, I. Birta, câte 1 fl. — Mihaiu Nicolau, Toma Banciu, I. Costina, Dumitru Motieca, câte 50 cr., — Moise Costa, preutu, 30 cr. Maximu Tansia, Nicolau Banciu, Antoniu Morariu, Serafim Julanu, preutu, câte 20 cr. — Vincentiu Popoviciu, Pascu Golea, Stefanu Toderu, Dumitru Golea, Ionu Schioppu, Ionu Moga negociatori, Adamu Romanu, Ionu Dereu a lui Indreiu, Iovu Motieca, Ionu Dereu, Iosifu Dereu, primariu comunalu, Toderu Dereu, Maximu Popoviciu, câte 10 cr. Sum'a 10 fl.

Prin D. Ionu Vicasiu protopopu in Hidigu, Crasn'a, de la DD. Ionu H. Popu, parocu r. in Marea, Alesandru Badescu, parocu r., Ilie Fortisiu, parocu r. in Badonu, Ionu Cosma, invetiatori r. in Hidigu, Ionu Vicasiu protopop., Samuulu Badescu, notariu comun. câte 2 fl. Teodoru Bruckenthal, parocu, Simeonu Budisianu parocu r., Simeonu Ember, juratu on. comit. câte 1 fl. Sum'a 15 fl.

D. Vasiliu Popu parocu rom. in Busiacu, cu ocaziune de prenumerat. la „Fed.“ 1 fl. v. a.

Prin D. Vasiliu Basiota, d'in Abrudu, alu doilea versamentu, 20 fl. v. a. cu observarea: perdiandu-se list'a, a se considerã de contributori on. dd. a caroru nume nu se publicase in nr. resp. (primulu versamentu) si precãtu suplinesce memori'a DD. Constantinu Cumanu 5 fl. Ionu Gallu, protopopu r. 4 fl. Nicolau Sterca Siulutiu, 2 fl. si altii, — a caroru nume se va publicã indata ce ni-se voru face cunoscute.

Prin D. Laurentiu Caba, protopopu rom. d'in H. Giurtelecu (Selagiu, Transilv.) de la DD. Leone Maioru preutu r. in Chilorã, Teodoru Selagianu preutu r. in Cosiei, Grigoriu Moldovãnu, preutu r. in Mineiu, Alesandru Barbulovicu, proprietariu in Chilorã, câte 1 fl. Laurentiu Caba, pp. r. 1 fl. 80 cr. S. Beseric'a d. Uarti'ã-infer. 1 fl. 20 cr. Sum'a 7 fl. v. a.

Prin D. Andreiu Medãnu, ases. trib. distr. d'in Sicomu'tã (Cetatea-de-Petra) de la DD. Ionu Hosszu, Nicolau Nilvanu, adv. câte 2 fl., Vasiliu Andrea, Nicolau Popu, Vasiliu Cristea, Juliu Popu, Ionu Colceriu C. Dr. in med. Emericu Popu, adv. Vasiliu Dragosiu, Paulu Dragosiu, Lgft. câte 1 fl. Andreiu Medãnu 4 fl. Sum'a 16 fl. v. a.

Prin D. Ionu Drãganu, cancel. la jud. scaun. d'in Sabisiu (Transilv.) de la DD. Iosifu Besanu senator. Ionu Paraschiv V. notar. scaun. Ionu Bojitia conc. de adv. canc. mag. Ionu Onitiu, comerciante, Const. Cretiescu, com. Georgiu Cusiutã, propriet. Ionu Tipeiu, protop., Nicolau Lazaru, preutu, Dumitru Focsiãnu com. Fridericu Ūvegesiu, orator. scaun. Ionu G. Crestea, control. Ionu Carpinisãnu, notar. comun. in Rehãu, câte 1 fl. — Ilie Dobrotea, economu in Lomanu 5 fl. Paulu Vulcu, economu in Lomanu 2 fl. Savu Mofteiu, primariu comunalu in Pianu-infer. 5 fl. Sum'a 25 fl. v. a.

Totu prin D. I. Drãganu, rezultatulu colectei facute in comunitatea Lãncãramu (vecina Sabisiului) de de la DD. Ionu Lãsitia, parocu, 2 fl., Daniilu Maximilianu, primariu comunalu, 1 fl. 50 cr., Ionu Cãsioltianu notariu comun. Ionu Blaga, I. Iosifu Blaga, Toma Petrascu, Filimonu M. Miga, câte 1 fl., Ionu Lãsitia, Ionu Constantinu Bucuru, Daniilu I. Blaga, Ilie Maximu, Ionu Trifonu, Ionu Const. Chirila, Stefanu Becanu, Ionu Pecurariu, Petru Schioppu, câte 50 cr. v. a. Dumitru Becanu, Mihailu Maximilianu, Avramu Bucuru, câte 25 cr. Sum'a 13 fl. 75 cr. v. a.

Prin D. Anania Popu (protopopu rom. in Morlacã (comit. Clusiu, Transilv.) de la Dsa 10 fl., de la DD. Daniilu Gallu notariu comun. in Secuien, 5 fl. Teodoru Bolosiescu parocu r. in Fildu-Super. 3 fl., Arone Bezei parocu r. in Ciucea, si Petru Petranu, parocu r. in Sfarasiu câte 2 fl. Nicolau Suru, parocu r. in Secuien. Iosifu Savu, parocu r. in Visagu, Simeonu Popu notariu comun. in Morlacã, Teodoru Bara, curat. prim. bes. Fildu-sup. Iosifu Mangu, primariu comun. Fildu-sup. Ionu Petrisioru, parocu r. in Bolog'a, Ionu Potr'a, primariu com. n. Bolog'a, Petru Olariu, parocu r. in Hodisiu, Petru Mocanu, primariu com. in Ciucea, Nicolau Rosca, adj. judec. cerc. in Fildu, Teodoru Popu, parocu in Fildu-med. Toma Antalu, primariu comun. câte 1 fl., Ionu Martinu, notariu comunalu 1 fl. 50 cr. Gavriila Labãu, docente in Fildu-med. Amfilochiu Popu, parocu rom. in Molosigu, Ionu Ciupea, docente in Fildu-inf. Ionu Popu, cantor. in Visagu, Ionu Demlea, docente in Fildu-sup. Ieronimu Popu, docente in Bolog'a, câte 50 cr. Georgiu Todea, primariu comun. in Visagu 20 cr. Sum'a 38 fl. 70 cr. v. a.

Sciri electrice.

Berolinu, 8. maiu. Se aude, cà de o-cam-data Bismarck nu se reintorce la Berolinu,

ci va merge d'in Fiancofurtu de-a-dreptulu la Compiègne, in cortelulu generalu alu principulu de corona sasonu. Se dice, cà caletor'a acèsta stã in legatura cu ore-si-cari stipulatiuni privitoare la miscarea libera a trupeloru de Versali'a inaintea Parisulu. — Dupa una scire, negociatiunile de pace fure intrerupte in urm'a unei depesie a guvernulu francesu càtra Favre — Mai departe se aude, cà la inceputu ministriulu francesu de fincie ar' fi cerutu concederea contributiuniloru cari facu laolalta doue miliarde, pentru cari inu Bismarck a pretinsu cetãtile Nancy, Longwy si Belfort.

Francfurtu, 8. maiu. „Frankf. Journal“ comunica: Bismarck si Favre voru plectã mercuri; conferintiele de pace d'in Brussell'a nu voru mai reincepe, ci aici voru mai urmã numai negociatiuni cu privire la detaiuri.

Versali'a, 9. maiu. Fortulu Issy fũ ocupatu asta-di demanetia de truppele nòstre.

Florenti'a, 9. maiu. (Siedinti'a camerei.) Dupa votarea articiloru d'in proiectulu de lege despre garantiile papei, modificati de senatu. camera acceptã proiectulu cu 151 contr'a 70 voturi.

Rom'a, 9. maiu. In Vaticanu se pregãtesce una enciclica, carea se va tramite la tôte nunciaturele papali; ea va contiené unu protestu non contr'a proiectulu de lege emendatu de senatulu italianu, si care se referesce la garantiile ce sunt a se dà papei, si va paralizã a priori (!) notã ministriulu italianu de esterne, care se accepta in privinti'a acèsta.

Venet'i'a, 9. maiu. Càtra arestãrile agitatoriloru politici d'in Boloni'a se mai adausera si cele intemperate aici. Autoritatea politiana fũ avisata d'in Florenti'a, cà unu numeru de emissari ai republicei universale caletorescu prin intrega Italia, si cà unii d'intre ei s'au si prinsu. Mantãia inea a datu unu contingentu mare, arestandu-se acolo 23 de persone.

Constantinopolea, 9. maiu. Ordulu rusescu fũ predatu sultanulu cu pompa mare, d'in acèsta cauza crestinii de aici sunt forte irritati contra Russiei. — Cestiunea bulgara amenintia de nou cu nereusire d'in cauza cà marele veziru voiesce cà beratulu sè se dèe esarcului patriarchulu, prin ce ar' fi sigilata dependenti'a bulserice bulgare de càtra patriarchulu.

Parisu, 9. maiu. Meillet e numitu comandante fortulu Bictre; lui Dombrowski se va incredintiã comandã suprema. Fortulu Issy fũ evacuat cu totulu. Parisulu e asediatu pre depinlu dela Genevilliers pãna la Ivry. Commun'a a fissatu pretiulu pãnei la 50 centimetre pentru unu chilogramu.

Berolinu, 9. maiu. Negociatiunile d'in Francfurtu au intratu éra-si in unu stadiu pacificu. Se facu pregãtiri urgente pentru reintorcerea captiviloru. Tôte temerile si indoielele despre inchiatia pãcii sunt delaturate. Solvirea primulu miliardu de contributiune s'a asecuratu prin unu imprumutu negociatu in Francfurtu. Se dice, cà in una conventiune separata s'ar fi stipulatu, in interesulu ambeloru pãrti, intrevenirea nemtiloru in favorulu suprimerii anarcei parisiane, daca truppele francesu nu voru sugrumã revolutiunea pãna la unu terminu defiptu.

Washington, 9. maiu. Senatulul asta-di convocatu pentru ratificarea tratatulu Albam'a.

Constantinopolea, 10. maiu. In urm'a intrev-nirei Angliei, conflictulu cu Egiptulu se apropia de aplanare.

Francfurtu, 10. maiu. 2 ore d. m. Pacea definitiva intre Franci'a si Germani'a s'a subsemnatu.

Parisu, 10. maiu. Rossel, noulu dictatoru d'in Parisu, si a datu demisiunea, dechiarandu, cà nu mai pote portã respunsabilitatea pentru comanda, de ora-ce toti poruncescu si nimenea nu asculta.

Geneva, 10. maiu. Fregat'a „San Martino“ a plecatu la Tunisu spre a spriginã pretensiunile consulelui italianu, de ora-ce Beiulu se pare, cà éra-si nu voiesce a luã in seriosa consideratiune stipulatiunile conventiunei de curundu inchiatia.

Constantinopole, 10. maiu. D'in Bagdadu s'a intreprinsu una expeditiune mare spre Nezd in Iracu, cu scopu de a suprimã odada totel revolutiunile in chiaru cuibulu loru. — In Provinci'a Salonieu domnesce fomete mare; 500 oameni au moritu degiã de fome.

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU.